

ERDÉLYI HIRADÓ

Szombaton, Július' 5-ödikén, 1828

Portugallia — Délámérika — Nagybritannia — Muszkaország — Magyarország

Portugallia

A' pórtói Püspök, a' Katonatanástól hozzá küldött írásra, melyben árra kéri, hogy a' maga' Papjait az ott esett változásokról tudósítsa, ezt felelte: Mindjárt be fogja teljesíteni az újjországlószék' kívánságát. Az idegen Konsulok is azt nyilatkoztatták - ki, hogy a' Katonatanás' felállítását, kiki a' maga' udvara' Követeinek Lissabonban, bejelentik. — Az ideigvaló Junta' választása így esett-meg: A' Katonatanás máj. 20-adikán ezt a' kerülő-írást bocsátotta-ki: " A' Katonatanás, mely IV-dik D. Pedro' nevében gyűlt egybe, olyan embereket kíván választani, kik méltók az ideigvaló Juntának Tagjaivá lenni, melynek tárgya ama' Fges Országló' jussainak fenntartása. Meghív tehát Titeket, délre, a' Tanás-palotába, hogy a' 7 személj' választásában szózatoljatok (voxoljatok), kikből az említett Junta fog állani. " Azon currens által össze-hívatott emberek egybe-gyűltek délben, sok nézők' jelenlétében. Minekutánna a' szózatolásnak vége volt, az itt következő eredet-írást tették-fel: A' Kristus' 1828-adik esztendejének máj. hónapja' 20-adikán, Porto Városában és ennek Tanás-szobájában, a' hónap' 18-adikán köz-hírré tett Manifestum' következtül, mellyet a' D. Pedro' törvényes méltósága' fenntartására egyesült Hadi Tanás bocsátott-ki, egybegyűlt ezen Ha-

di-Tanás, a' nemzet' különböző státusaiból és Rendeiből össze-hívott Követeikkel együtt, kiknek neveik alatt vannak megírva, egy ideigvaló Junta' kinevezésére, rájok lévén bizva a' megnevezett Fges. Országló' törvényes Méltóságának (auctoritásának) védelme. A' választás megesett, s' következése e' lett: Az Elölülői Hivatalra, Gen. Helytartó Antonio Hypolito da Costa nyert 46 szózatot: a' Vice-Elölülő Hivatalra, Obester Ferreri 42 szózatot. A' nevezett Junta' Tagjaivá választottak: Senhor Moraes Sarmento, 46 szózattal; Francisco da Gama Lobo Potelho Obester, 45 szózattal; Christiano Nicolao Kopke, 41 szózattal; José Joaquim Gerador Desampai Desembargador, 40 szózattal, és Francisco Ignacio Vanzeller 35 szózattal. Mint-hogy egy kándidátus sem volt több, a' ki 9 szózatnál többet kapott volna; tehát a' megnevezett Urakat a' Junta' Tagjainak vallottak. Hogy a' Junta' egybe-választását mutathassák; ezt az eredeti írást rendbeszedte — Joao Nogueira Gandia, az országlószék' Titoknokja, Portóban. Ere, a' Junta' feállítását a' Palota' egyik Balconából (fojosójaról) a' Plaza-Nován össze-gyűlt sereg-népnek hírré adták, mely, mihelyt a' Város zászlója (Banner) lobogott, hangos Éljen kiáltásra fokadt. A' 10-dik Vadász-reg. Tisztjei, mindjárt össze-állván, a' Tanásba mentek, hogy örvendezéseket ki-

mutassák, és a 'törvényesség' nemes dolga erántvaló szeretetjeket napfényre hozzák. — A' Hadi-Tanátsnak egy parantsolatja megtiltja a' Hadi-Hivatallalvaló minden levelezést, 's kéri mindenféle fegyverűek' Vezéreit, minden sereg' alapottja' előadására.

A' londoni Híradókban, a' brasiliai Tsászár' Londonban tartózkodó bétsi és londoni Udvarak' Követeinek, minden brasiliai Követtségekhez Európában intézett, ezen Kerülő-leveletét olvashatni: „London, jún. 10. 1828. Minthogy Ó ts. Fge, saját tulajdonságában, mint portugalli Király, nagy bőltességénél-fogva, előre látta azon esetet, hogy Ó k. Magasságának, Inf. D. Miguelnek gondja alá bízott Igazgatóság, légyen már az, vagy békételenség' következésénél-fogva, mely Portugallban megeshetik, vagy igasságos okok miatt, mellyek által Ó k. Magassága, hivatala' folytatásaiban meggátoltathatna, lenni megszünne, 's ére-nézve, alatt megítélnek méltóztattott teljes hatalmat adni, hogy azon országglószékkel, mely ott annak következéséül, a' Konstituzio' 95-adik tzikkeljénél-fogva, az Ó-Fge' ditső nevében, az Ó-Fge' ellene-mondhatatlan jussa' védelmére ezen ország' koronájához, felállana, hivatali egybe-köttetésbe álljanak; — tehát mi, alatt írt meghatalmozottak, kik nagy sajnálkozásunkra tapasztaljuk, hogy az akképpen, a' mi' Fges Urunknak ritka példájú bőltessége által előre látott eset, bételjesedett, az említett parantsolatot haladék nélkül végrehajtuk, midőn a' tartományi Junta'val, egyenes levelezésbe bósátkoztunk, mely mostanában Oportóban állott-fel, hogy a' D. Pedro' Király' törvényes hatalmát fenntartsa, és a' mellyet mi, útmutatásunknál-fogva, úgy nézünk, mint igasságos országglószéket, mindaddig, míg

Ó-leghűségesebb Fge végképpen és teljes esmeretségbe jutván a' jelenvaló környületekkel, ezen ország' igazgatása' módját és minémüségét rendbe fogta szedni. — Ennek következéséül, sietünk meghatározott szándékunk-felől Uráságotat tudósítani, hogy az Ó ts. Fge Küldöttjei (Legatiók) között az azeggyetérés uralkodjon, mellyet az említett Monárcha nekik mindenben, a' mi az ó' szolgálatjokat érdeklí, szemmel tartani megparantsolta. — (alá-írták) Rezend e Marquis, Itabayana Visconde.

Délamerika

Mexicóban, a' Követek' Kamarájának egy Tagja bósánatot (amnestiát) javallott Bravo és Varragon Generáloknak, és, mindazoknak, kik a' Montano' plánuma mellett fegyvert fogtak, azon feltétel alatt, hogy 30 nap alatt kitakarodnak a' tartományból, 10 esztendőre, és az országglószék által nekik kimutatott helyen Amerikában, fél'sóldot kapnának. A' javallat' első olvasása megessett, de többet rólla nem hallani. — Egy kingstoni (Jamaicai) levél, ápr. 18-adikáról, ezt mondja: „A' mi' egybe-köttetésünk Columbiával, az ottani kereskedés' megtsökkenésével, tsiunyan van: mindazáltal ezeket mondhattjuk rólla: Bolívar rendkívül búsult, látván Péruból-visszamenetelekor, hogy az a' tartomány, mellyet békés egyet-értés között hagytél, a' pártosi lélektől és visszavonástól szélszaggattott, és adósságtól megterhelve taláztatott. Tüzes ellenkezés támodott ó-ellene: a' régi gyűlölséget akarták Venezuela és Ujj-Granada között feléleszteni. Mindezek, a' legnagyobb figyelmet kívánták őtölle. Az ó' bogotai lakhelye volt az állóhely, melyből ő ellenségeinek szándékait és lépéseit szemlélgette. Azt látta-által, hogy nagy törekedésekre vólna szükség, hogy az or-

szágnak nyugodalmot lehessen szerezni. Az e' v'gre kezdendő rendszabásokat "a nagy Gyűlés" határozza-meg. Bizonyosan dictatori hatalmat adnak neki, mert tsak úgy lehet Columbiát megnyugosztalni. A' tartomány' adósságaról és a' tsalásokról, melyeket hűségteien Tisztviselők a' Státus' kárával elkövettek, tüzessen botsátkozott-ki Bolívar, és a' köztársaság' hiteladói bizvást építhetnek az ő' egyenes-lelkűségén, mert betsület-szerető ember ő'. Ekkorig még, szüksége; az ő' jelenléte a' tengermejjékeken, nem azért, mintha a' Spanyolok' kiszállásától félne, hanem, mivel' ki akarja nyomozni, mitsoda pártosai vólnának ott nekik. A' Havannában tett készületek, rettenők; de, tsak egy pillantatig se szerezének azok nyughatatlankodást, ha az a' pokolbéli ellenség, a' visszázkodás, a' Columbiaiak' közzé be nem lopakodott volna. A' párttűb Périuval is van dolga Bolívar Simonnak. Egy callaói levél, dec. 13-adi káró (1828) a' név-joriki Híradókban, azt mondja, hogy a' Péruiak félnek a' Columbiaiak' megtámogatásától, és, ezért gyűjtötték az északi határszélre minden seregeiket, de a' mely nem több 5000-nél. Egy új konstitúció' szerzése végett egybegyűlt Gyűlés, 5 hónapja hogy áll, és tsak 5 tikkellen tultak ekkorig megegyezni. Tsak azon, hogy a' konstitúció' eredet-írása, a' Chárta, így kezdődjön-é: "Istennek nevében", vagy pedig így: "Az Atyának, a' Fijúnak és a' szent Lélek Istennek nevében" — 11 egész nap' tanátskoztak. A' Congressnek minden hónapban mámás E-lölülője van a' mostani, Luna de Pizarro, egy Jésuita, és, feje azon pártnak, mely Bolívar ellen feltámodt volt.

Nagybritannia

Az alsó Ház' ülésében, jún. 9-edikén, mikor a' Ház, a' Kintskamara' Kan-

zelláriussa' javallattjára, éppen finantz-bízossággá akart változni különféle posztok (!) költségeik' megigérésére, E. Davenport Úr a' portugalli ügybajt hozta szóba, melyben ő, a' többek közt, D. Miguelt, egynehány esztendővel ezelőtt elkövetett gyilkossággal (Loulé Marquis' meggyilkolásával) vétkesnek nyilatkoztatta-ki, az austriai Kabinétot vádolta, hogy ezt a' Printzet az absolutismus (határtalanság) kedvellésében nevelte, 's utóljára (ezelőtt egynehány nappal, a' Morning-Chronicle által) azon elterjesztett hírről szóllott, hogy egy nagy rangu Tiszt, ki jövedelmes, de haszontalan Hivatalt visel (Beresford Marsal), olyan személljeknek irt Portugalliába, kik a' D. Miguel bizodalmaival bírnak, 's azokat biztatta, hogy tsak nyomják a' dolgot, valamint ekkorig, mivel' a' D. Miguel' mostani systemaja kedvességet talál Angliában. Ezen ellenvetésekő nagy versengés támodott Peel és Mackintosh Urak között. Az első jól megmagyarázta a' Davenport Úr' nehésségeit, melyek ezen 5 kérdésben vannak befoglalva: 1. Mitsoda feltételek és környületek között hagytuk mi oda a' Tájó' várait (St. Julian és Bugio)? 2. Megkaptuk-é azt, a' váraik' által-adása előtt, a' mivel' a' portugalli oszágloszék a' miénknek tartozik? 3. Mitsoda szerkezetben van most Nagybritannia Portugalliával? — Minekutánna a' Minister (Peel Úr) a' két elsőre megalégítőleg felelt-meg, a' harmadikról így szóll: "Ezen pillantatban, félbe szakadtak Lissabonban az angl. Követség' functióji (hivatal-foljtatása). Úgy gondolom, eléggé kitettzik ezen lett-dologból, mitsoda útmutatásokkal bírt a' Követ. Minthogy pedig a' tisztelt Úr a' D. Miguel' bétsi nevelésére tzéloz, én (Peel Úr) kötelesnek tartom magamat kinyilatkoztatni, hogy az austriai Követ

Lissabonban, tökéletes egyet-értéssel dolgozott ott, az angl. országglószék' értelmeivel (halljuk, halljuk). Ugytartom, hogy az austriai udvar és az austriai Követ ugyanazon egy úton járnak, melybe az angl. Udvar belé indult (halljuk). A tisztelt Úr (Davenport), kérdéseire fogván, igen nehéz vádokat hozza-fel egy individuum (D Miguel) ellen, melynek nints módja maga' mentésébe. Senkinek se kellene a' britannus Senatusban valakit, tsak bolondjában (hidegvérrel) és külömbség nélkül gyilkossággal vádolni, ha a' vádlottnak nints módja maga' mentésében (halljuk!). — Végezvén Peel Úr beszédét, Mackintosh Úr azt mondja: "Nagy gyönyörűséggel érté-meg a' tisztelt Úr elő-adását, hogy a' britannus országglószék, valamint minden más, európai országglószékek, minden diplomatika közösüfést ketté-vágtak a' portugalli mostani hatalombírókkal (Machthaber). Egy afféle felfüggesztés, annyi, mint annak kinyilatkoztatása, hogy azon tartomány' mostani Feje partütő és bitangló (Rebell und usorpatör, Beobachter, pag. 756), és ama' hiv Portugallusok' törekedéseinek helybe-hagyása, kik ezen útálatos bitanglás ellen, az igasságos hatalom és konstitúziós szabadság' védelmére, fegyvért-fogtak. Akarhogy volt légyen is a' dolog, egy tekintetben örvendhetni, hogy az angl. eltakarodás oly' korán megeseett. Ugyan-is, tavaj és az idén azt beszélgették, hogy a' Portugallus-nép belé-szeretett a' szolgaságba; hogy még a' D. Miguel' despotismussának is fejet-hajt; hogy neki Anglia erővel konstitúziót akasztott a' nyakába. Imé most, hazugságba-hagyta a' portugallus nép azt az állítást. Az angl. katonaság' el-menetele után, felkelt az, a' tyranság' szét-zúzására, a' bitanglás' lerontására, és saját törvényes Monarkája' méltósága' fenn-

tartására. Még akkor is (mitől az egek mentsenek), ha az ő' törekedései nem koronázatnának-meg; még is eleget tinnált, saját caractere' 's Anglia' belé-avatkozása' megigazolására; mely utolsó valóban nem volt egyéb a' Kötésnek-megfelelésnél; de a' mit némellyek oly' nagy hibának néztek. Így foljt ez a' vetekedés, és végződött azon, hogy a' M nister Angliát betsületesen kimentti a' vádalól.

Muszk aország

A' Journal d' Odessa, jún. 7-edikéről (új kalend.), jelenti Bolgrádból, az emelített hónap 2-odikán: "Tegnap' vizsgálta-meg ÖFge a' Tsászár, Gen. Stáb-jától, Duc de Mortemart frantzia Követ-től és a' hannoveri Nagykövet Dörnberg Gen.-Helytartótól és Thun Ur Burkus szolgálatbeli Májortól kísérve, a' 3-adik hadsereget, egy szép síkon, a' város és tábor között. A' 7-edik, 8-adik és 10-edik gyalog-osztály, ágyúival együtt, és a' 3-adik Húsár-osztály, az ő' lovas ágyúival léptettek-el ÖFge előtt. A' legények állása, egészséges színe, valamint a' lovak' állapotja 's egészen teljes száma, a' mi' Fges. Monarchánk'nak, kinek jelenléte a' katonaságot egészen feltüzelté, eleven és teljes megelegedést indított fel ÖFgében. — Este, jelen volt ÖFge a' takaródzónál (Zapfenstreich, tocsin) A' tábor, a' Jalpuk tó (see, földközi vagy kis tenger) nyúltában, egy lejtős domb tetőjén, a' legszebb tekintettel vetekedik. A' rend és tsinosság, mely abban uralkodik, a' legméltóbb dítseretet érdeml k. Ma-reggel elment ÖFge Rudzewits Generállal azon helyre, a' hol a' Dunán az által-menetel készül. A' Duna' nagy árja késleltette ezt a' munkát — A' jún. 11-edikei Journ. d' Odessa (hetiben kettő jönn-ki), Statuonflból, jún. 6-odikáról ezt mondja: — "Tegnap', itt vert magának főszállást Ö-

Fge, hogy a' Dunán-által-menetelre tett készüléket, mellyeket a' legnagyobb munkássággal foljtanak, közelebből szemlélhessen. Nem törődven a' foljvíz' nagy áradásával 's ennek partjainvaló motsárral, egy gátat töltöttek, mely már kész, és 5 werste hosszású. A' munkások, az ellenség' ágyútüze alatt dolgoznak, kik a' Duna' tulsó partján hánytak ágyúpadot (battériát). ŐFge rendszerént kétszer látogattja-meg napjában a' munkát. Hajóseregetskénk' egy része, mely Ismailnál állott, éppen most érkezett-meg, és egynehány salupp is, mellyek Zaporogokkal vannak felkészítve, kik ma ajánlák magokat, hogy a' Török ellen harcolhassanak (agiren), kikkel együtt ők oly' sok esztendeig viaskodtak egy kézre. — A' Tsászár a' legmegelégitőbb tudósításokat vette ma az ibrailai ostromlás' előmeneteléről, a' Greig Adm. és Menzikoff Hzg. munkálkodásaira, Anapánál.

Ugyanezen 11-ediki Journalhoz van téve egy rendkívülvaló Tóldalék, vagy Tudósítás a' muszka sereg' által-meneteléről a' Dunán: "Satunoff, jún. 8. 1828. — A' legnehezebb munkát követték-el, több mint 5 werste hosszású töltés' készítésén, a' Duna' vizében (kéttségkivül az árjában). Nem sokára elérték a' partnak egy részét, melyben a' hídnak kellene megütközni; hanem, az ellenség amá' kéntelenségből származott halasztásnak hasznát-véven, az ötet illető parton, töltéseket hányatott, tsaknem éppen az isaktsai kapunál, azt, ágyúkkal megrakta, 's mutogatta, mintha nem könnyen engedné által-menetelünket. Az ő' allása igen hasznos volt, mivel' a' Duna' török-pártja, szakadatlan erdős dombokból áll, mellyek a' bal, Muszkaországhoz tartozó partokon uralkodik (magassabban fekszik nálla). Három török

ágyúpadok voltak ellenünk szegezve. Az ellenség' jobb szárnyát egy meggázolhatatlan motsár óltalmazta, bal szárnyát pedig Isaktsa' várának vetette. E' volt az az állás, mellyet rárohanással kellett elfoglalni, hogy az által-menetelt meg lehessen ejteni. Ennek végre-hajtasára egy brigáda gyalog Vadászt hajóra ültettek Ismailban, mely a' mi' hajóseregünkötől kísértetve, kereskedő hajókon, mellyeket ezen fontos expeditóra (hadi küldöttségre) bérbe' fogattak, ezevett a' Dunán felfelé. Más részről, a' seregnék 2 osztálja, Rudzewits Gen. parantsolattja alatt, azon hely-felé rendeltetett (instradirt), a' hol a' Dunán által kellett menni, és 7-edikén, a' Tsászár megjelent ott, a' hol a' katonaság össze-gyűlt, kikhez az Ismailban hajóra ültek hozzájuk adták magokat. Minekutánna a' Tsászár parantsolattját megtette azon mód eránt, melynél-fogva a' másik partot elfoglaló ellenséget elmozdítanak (delogiren), a' Tsernigoff és Pollava' regimentjei, táborába ment ŐFge. Itt tartottak egy inepi istentiszteletet, hogy az isteni védelmet, egy őllyan meghatározó pillanatban esedezve kérjék. A' hónap' 8-adiján, már 1 óraker hajnal előtt, egy dombon állott a' Tsászár, a' töltés' kezdő végén, mely a' Dunához vezetett. Pitymallatkor, elkezdette egy, 24 tizenkét fontosokkal megrakott ágyúpad egyszerűre hajóseregetskénkkel, az ágyúzást, mely padot azért hánytunk volt, hogy a' Törököket megnémítsuk. Az Ottomanok hatalmason felelgettek. Ezzel nem gondolván, a' mi' seregeink, a' török tűz' ellenére is, hajóra szállottak, és a' zaporogi Kozákok' Hetmanja volt az, ki ŐFgét saját könnyű hajóival, valamint Kozákjaival is kínálta, és a' hajóra szállás' pillantattjában, a' legmunkásabb és hasznosabb buzgóságot mutatta-ki. Hogy

az által-ellenbeni parthoz lehessen jutni, a' mi' seregeinknek egyfelől az ellenség' ágyützet kellett kiállani, más oldalról pedig, a' méjj motsáron által gázolni. De ők nem halogatták mindenféle akadályok' meggyőzését 's a' Duna' jobb partján magokat megfészkelni. A' hajósereregske' Vezére, Patiniotti Kapitány, ámbár a' tsata' elején megsebesedett, nem hagyta ott a' vezérkedést. Végre, délelőtti 11 órakor, az ellenség' ágyúpadjai, jöllehet azoknak egyike alatt mina (alá ázott puskapor) és a' felvetődése mintegy 50 embert megölt és sebesített, már, a' mi' hatalmunk alatt voltak. Nyóltz tsapatot (bataillons) és számos ágyút szállítottak volt ki: a' Törökök, merő hátrálásban foglalatoskodtak Isaktsa' vára-felé, melynek egyik külső városát meggyújtották. Vesztek 12 ágyút, 2 mosár-ágyút és 1 haubitzet. A' mi' egész veszteségünk nem nagy volt (?), bár mi nagy nehézségeket kellett meggyőznünk. A' Törökök' veszteségét, még nem tudjuk.

Ezen tündöklő tettben, az ellenség' tüze között mentek által a' Dunán. Nem áll már ezután semmi ellent a' mi' hídunk' készítésében, mely 2-3 nap alatt kész lesz. — A' Tsászár a' zaporogi Kozákok' Hetmanját Obesterré tette, és a' Sz. György-Rend' Tiszt - keresztjével tiszteltette-meg. Altal-adott még neki ÓFge 10 köz katona-keresztet, ugyanazon Rendből, hogy a' maga' embereinek ossza-ki. Jún. 7-edikén este, 4 Doni Kozák egy tsónakon által-ment a' Dunán, kitapogatta (recognoscirte) a' kiszállásra legalkalmasabb helyet, 's azon éjjel a' török-parton húzta-ki. Hogy a' batorárnak oly' megkülömböztetett jelle megjutalmaztasson, ezeknek is a' Sz. György Rendi' katona-keresztét adta ÓFge, 's a' Gárdába tette azokat. — Most

már a' Török' elfoglalt helyén feksznünk, seregeink pedig a' híd' védelmére szükséges építményeken dolgoznak. — Ezen tudósítások egy oldalról be-, de magokban, Históriának nem bevehetők; míg az — altera pars-ot is meg nem hallgattjuk, mellyet az idő nyit-ki.

Az anapai tengervídeken elfogott 6 török-zászlót Odessaba vitték' máj. 30-adián, és minekutánna Tsászárné ÓFgének elő-mutatták, meghurtzolták azokat az úttzakon. A' fogjok száma, kiket egy krími kikötőben raktak-ki, 1200. A' hadi tudósítás szerént, az Anapa előtt megjelent hajóserereg, 32 vitorlából állott, 6000 kiszállítandó emberrel, és ezen vár' ágyúztatása 13 nap' foljt már, úgy hogy, a' külső város elpusztult, és mindenből kitettzett annak közelgető esete.

Jún. 11-edikén már annyira ment az Ibraila' sorsa, hogy a' várvéd feltételes alkura (capitulatoria) kívánt állani, azt kérvén, hogy szabadon mehesse-vel; de, nem nyerte-meg. Egy Renegatus az, ki a' védelmet vezeti, mely az ostromlóknak, már sok kárt tett, mert a' szomszéd ispotáljokon kívül, tsak Bukurestbe, magába, 500 sebest vittek, hol nagy hirtelenséggel új nagy ispotáljokat építettek.

Éppen most vesszük a' muszka hadsereg-tudósítást a' satunoffi táborból, jún. 11-edikéről, esteli 9 órakorról. — „Minekutánna a' mi' seregeink 8-adián reggel egész emlékezetes napon terítve volt hajókkal, mellyek katonáinkat és ágyúinkat, azon állásba hordották által, mellyeket az ellenség éppen akkor hagyott-oda. Találtunk még ott 4 ágyút és 1 haubitzet, sok puskaport és hadi-szükségeseket, egy legközelebbi redoutban Isaktsához. Más-nap, jún. 9- edikén, foljt az által-költözés; a' híd' építésén szükséges munkák, nagy munkasággal kez-

döttek-el. Reggeli 11 órakor Isaktsa' külső-városa több részét is felégette az ellenség. Azon nap' délután, a' Tsászár maga is által-ment a' Dunán a' török földre, egy bárkában, mellyet 10 zaporogi Kozák hajtott, kik ezelőtt egynehány nappal, még a' török Alattvalói voltak, és a' Sz. György' keresztjével megajándékoztattak volt. A' Hetman-jok, ki tsak mostanában is még, 2 lófarku Basa volt, kormányozta a' hajót. Különös egybe-jövetel, — a' Tsászár, éppen azon este vett tudósítást, hogy a' persa Sach, a' maga' gárdájából egy tsapatnak (bataillonnak) az Ö-ts.Fge' nevét adta. — A' Tsászár, Wittgenstein Gróf Hadi Marsálnak egy ágyút ajándékozott, a' török sántokban találtatottak közül. Vissza jövet is ugyanazon zaporogi Kozákok ezvezték vissza ÓFgét a' muszka Duna-partra. — Jún. 10 - edikén az isaktsai Basa' levele kijelentette az ő' szándékát, hogy a' várost feladja. Megízenték neki, hogy más-nap' reggeli 10 óráig időt hagynak az ajánlott feltételes egygyesség' (capitulatio) elfogadására. — Jún. 17 - edikén bekerítette Isaktsát 2 osztály seregünk, és, az alatt míg a' Tsászár az elősereg' lántzát, a' katonaság' egybe-kapcsolódását meglovagolta, jött elő egy pár ottoman szóváltó (parlamentaire), kik tudunkra adták, hogy a' Commendans, feltételeinket beveszi, és kész a' várat nekünk által-adni. Minekutánna az igazgató-tzikkelfek megállapítottak, eljött 3 óra-tájban 2 Basa, Ejub Basa, Isaktsa' Commendansa, és Hassan Basa, ki kényszerített menedéket abban keresni, mivel' seregei a' 8-adiki tsata után széjjel-szaladtak, hogy a' Tsászár erántvaló tisztelettjeket, a' vártól egy kis távolságra bizonyítsák-meg. Mindjárt azután elfoglalták seregeink, ugyanezen Basáktól kísértetve és bévezetelve,

Isaktsa' kapuit, valamint a' vár' falait is; és, a' mi megbizonyítani láttatik, hogy ez a' mostani háboru koránt — sem nemzeti, se nem vallási háború a' Török' részéről, az a' környület, hogy a' mi seregeink, a' városba-menetelkor, a' városbeli boltokat nyitva, és a' lakosokat a' miéink' elfogadására készeknek találták. Tsak-hamar lehetett látni Tiszteinket 's katonáinkat békés barátsággal forgódni egymással.

Az isaktsai Várvéd és a' feljebb említett 2 Basa megnyerték a' teljes szabadsággal-elmélettel, hanem, 85 ágyú, 18 zászló, a' hadi szükségesek és eleség, mellyekkel a' vár gazdagon meg van rakva, kezünkbe esett. — Ugyanezen nap' vettünk tudósítást egy tsatáról, mely jún. 9-edikén reggel, a' két ellenkező hajóseregetskék között esett. A' miéink, Zavadoffsky Kapitány' vezérlése alatt, 17 hajóval voltak, különböző nagyságuakkal; a' Törököknek 32 volt. A' tsata, korán-reggel kezdődött, és alkalmas vidorsággal: hanem, a' török adm.-hajó tsak-hamar zászlót-hajtott, és kevés órák alatt más 25 török hajót is elvettünk, elűjjesztettünk, megégettünk, vagy magától elsűjedi. Hat hajó, mellyek a' Török' részéről megmaradtak, elillantott, a' matsini Kastély' ágyúinak védelme alá. Ez a' győzödelem, mellyet a' Zavadoffsky Kapitány' mérész és böltsrendeléseinek, kit Contra-adm. rangra emeltek, 's a' mi'tengeri embereink, bátorságának köszönjük, még szorongatóbbá tették Braila' fekvését, mely a' Duna' jobb partjával minden közösülését elvesztette. — A' Duna' hidja, kész. Ezen pillanatban megyen rajta által egy lovas brigáda, mellyet az egész hadsereg fog követni.

Magyarország

Jún. 4-edikén tették-le Pesten a' Ke-

reskedés' újj épülete' talpkövet; mely épület egybe-gyülés' kellőközepéül fog szolgálni, "hol a' hazai Termesztők vagy Mivelők (producentes) a' termények' (productumok') és áruportékák' eladásaira 's azokkalvaló kereskedésre alkalmas Kereskedőkkel egybe-kerülhetnek, hogy Magyarország' természeti gazdagságai, ezeknek jobbítása, haszna-vétele és eladása felett tanátskozzanak és beszélgessenek, 's ezen úton, annak kereskedését felemeljék, 's lakosai' jó-állapotját elő-mozdítsák, a' Hazát más Státusok' sorába, mellyek kereskedés által virágoznak, helyheztesék, és Pestnek, az európai előkelő kereskedő városok között, szembetűnő állást mutassanak-ki. "Ó ts. Magassága Főhertzeg Ország' Palatinussa és Ó k. Magassága Ferdinánd Főhertzeg Ország-Commandirozó, az Aktzia-Eggyesület' Küldöttsége által, ezen foglalatosságra tisztelettel megkérettetvén, 's hívatatván, méltóztattak délutáni 5 óraker helybejőnni, és az azon nagy gyűlésben, substitutus Polgármester Boráros János Ur által deák nyelven, valamint az Aktzia-Eggyesület' választott Biztosság-Tagja Liedemann János Sámuel Ur által, német nyelven, Ó ts. Magasságához intézett Beszédre kegyelmesen válaszolni, azon dologba-kapás eránt, Ó Magassága' helybehagyását kijelenteni, 's a' Kereskedő Ren-

det (Gremiumot) hazafijúi törekedésében, állhatatosságra buzdítani — méltóztatott Ó ts. Főhertzege. — Ere következett osztán a' talpkő' letétele. Minekutánna egy szépen pallérozott márvány-láda, melybe az eredet-írasokat zárták, lebotsáttatott, kövel befedetett és téglával oda erőssítetett, Ó ts. Magassága az ország' Palatinussa leszállott 's elkövette a' szokott tzeremóniát. Ugyanazt tette azután Ó k. Magassága Ferdinánd Fő-Hzg., utóbb, Splényi, Vecsey és Wernhárd Barók és Generálok, a' magyar k. Udvari Kamara' Praesidense Zichy Gróf, Helytartósági Tanátsosok, Mérey és Lenhossék Fő-Dr. (Protom.), Pest-Vgye' első V. Ispánnya Bárezay Ur, Subst. Polgármester Boráros Ur, a' budai gr. n. u. Püspökség' Administratora, Sztankovits Ur, Fő-tiszt. város Plébánusa, és a' többi, minden pesti keresztény Kösség' főbb Papjai, és egyéb Honoratióes, 's legutól az Aktzia Eggyesület' Biztossága' Tagjai. Szóllott még Liedemann Ur egy néhány köszönő szót és jó-kívánást a' legfelségesebb egész austriai Házért, valamint az ország' Statusaiért és Felsőbbségeiért; 's így, buzgó öröm-áltások között osztlott-el a' Gyülekezet. E' már az igazi hazai pallérozódás, egy oldalról

—O—

Státuspapirosok' Foljamatja

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben			
	Jún. 24	25	26	London, Jún. 12	13	14	
Bank-Oblig. 2 1/2 pC.	45. —	45.1/3	45.1/4	Consols, 3 pC.	88.3/4	88.1/4	88. —
Pengőpénz-Obl. 5 pC.	92.3/3	92.4/5	92.11/16	Stocks-Prémie, Sh.	—	—	—
Roths. 1820, 100 f. CP.	150.1/2	151.3/5	—	Brasiliai Bons	63.1/2	63.1/2	—
Partial. 1821, Ua.	121. —	—	121.3/4	Buenos-Ayresi	46	—	—
Bankaktia, 1000f. CP.	1081.1/2	1084.1/2	1084. —	Columbiai	—	24. —	—
Páris,	14	16	17	Mexikói	—	37.1/2	37. —
Consols 5 pC.	104.25	104.45	104.40	Portugalli	61.1/2	61.3/4	62. —
Ugyanaz 3 pC.	70.15	70.50	70.50	Muszkaországi	91.1/2	92. —	—
Bank-aktia, 2000 Fr.	—	—	—	Görögországi	—	—	—